

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

с. Пет могили, община Никола Козлево

ул. "Васил Левски" №2, тел.05320-2149, klimentohridski1978@abv.bg

Утвърждавам.....
Директор - Жулиета Нешкова

**ПРАВИЛНИК
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ
НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД**

**ГЛАВА ПЪРВА
РАЗДЕЛ I**

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Област и ред на прилагането

Чл.1./1/ Настоящият правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд се издава в изпълнение на чл. 5, ал.1 от инструкцията на МОН от 05.07.1996 г. за изискванията на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета.

/2/ По смисъла в термина “безопасни условия на възпитание, обучение и труд” се включват и хигиенните условия и ПО.

Чл.2. Правилникът определя основните изисквания, които трябва да се осигуряват и спазват при провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност, за да се предотвратят евентуал-ни трудови злополуки, заболявания на учениците в процеса на обучението, трудовата и спортна дейност в училището, както и изискванията при организирано придвижване на ученици, като пешеходци и пътници в транспортни средства или при провеждане на извънучилищни дейности.

Чл. 3. Правилникът е задължителен за всички участници в учебно-възпитателния процес – работници, служители, (педагогически и непедагогически персонал) ученици, както и за граждани, намиращи се на територията на училището или подпомагащи извънучилищни мероприятия.

Чл. 4. Запознаването с Правилника за работници и служители на училището става по реда, спазван за запознаване ПВТР, за учениците – класни ръководители в часа на класа, за гражданите – чрез поставяне на видно място най-важните и кратки текстове от настоящия правилник.

Чл. 5. Виновното неспазване на Правилника от работниците и служителите в училището се счита за нарушение на трудовата дисциплина, от учениците – за нарушение на ПУД на училището, от гражданите – за нарушение на вътрешноучилищните разпоредби и документи.

Чл. 6. Виновното неизпълнение се санкционира по реда възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаеми или реална опасност за здравето и живота на участниците в училищния живот.

Чл.7. Правилникът се утвърждава от директора на училището.

Чл.8. Правилникът се актуализира при разкриване на нови работни места, кабинети, при изменение на правилата, нормативите и изискванията.

Чл.9. Забранява се изпълнението на заповеди, нареждания и др.,които противоречат на този правилник.

Чл.10./1/ Забранено е да се сключват ТД за работа с работници, служители, които:

1. нямат необходимата квалификация и документ за правоспособност.
2. не са преминали предварителен медицински преглед.

/2/ Забранено е да се допускат на работа работници и служители, които:

1. не са сключили ТД.
2. не са инструктирани и запознати с условията и изискванията за безопасна

работа.

3. са употребили преди или употребяват алкохол през работно време.

Чл.11. На местата, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез технически средства за защита, да се поставят знаци и сигнали за безопасност на труда и ПО (ДВ бр. 77/1995 г.).

Чл. 12. Правилникът се актуализира при въвеждането на нови машини, съоръжения, уреди, разкриване на нови работни места или промяна в нормативни документи.

Чл. 13. В задълженията на ръководителя, освен запознаването с длъжностната характеристика, ПВТР и ПУД на училището се включва и запознаването на новопостъпващите работници и служители с настоящия Правилник, като необходимо условие, представляващо подписването на трудов договор.

Чл. 14. Запознаването с Правилника, удостоверено с подпис в книгата за инструктаж, е необходимо и за лица, извършващи работа по граждански договор или услуга на територията на училището.

Чл. 15. На работните и учебни места, където съществуват опасности, които не могат да бъдат отстранени чрез средства за колективна защита или други методи, се поставят знаци и сигнали, съгласно Наредба № 4 за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарната охрана (ДВ.бр.77/1995 г.).

Чл. 16. Регистрирането и отчитането на трудовите злополуки се извършва, съгласно правилника за регистриране и отчитане на трудови злополуки.

РАЗДЕЛ II

Права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд

Чл.17. Директорът, съгласно този правилник има следните права и задължения:

/1/. Утвърждава правилник за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд и осигурява организацията и другите условия за неговото приложение, следи за спазването на безопасни условия, като използва административните пълномощия на длъжността си.

/2/. Запознава се с действащите нормативни документи в тази област, следи промените и съблюдава приложението им в ръководеното от него училище .

/3/.. Възлага на длъжностно лице осъществяването на текущ контрол и координация по осигуряването на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.

/4/.Изисква изработване и утвърждава инструкциите за правилна безопасна работа с отделни машини, апарати и съоръжения в училището.

/5/. Възлага със заповед изпълнението на дейността и мероприятия, свързани със създаването на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.

/6/. Разполага в рамките на административните си пълномощия мероприятията по меди-цинското обслужване на учениците, работниците и служителите.

/7/. Контролира санитарно-битовите условия.

/8/. Участва в комисията по приема на помещение и съоръжения след извършен или текущ ремонт.

/9/. Осъществява взаимодействие с органите на МТСГ, МБ и други органи с дейността по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

/10/. Възлага ежегодна профилактика на ел. съоръженията, В И К, отоплителната инсталация в училището.

/11./. Осигурява

1. спазването на изискванията на правилника и в неучебно време – провеждането на курсове, избори, празненства и други.

2. подходящи помещения за учебни кабинети, като не допуска превръщането на неподходящи тавански, избени или сутеренни помещения за това.

3. необходимите средства за противопожарна охрана, индивидуални средства за защита, работно облекло и възлага отговорността по стопанисването, разпределението и отчетността им със заповед.

4. щателен преглед на състоянието на сградата, като особено внимание се обръща на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическите инсталации, изискванията по хигиената на труда, ПО и т.н

5. своевременно съставяне на акт за допуснатата трудова злополука или професионално заболяване, както и разследване причините довели до това. Незабавно уведомява РИО на МОН, териториалното поделение на НОИ, териториалната администрация на инспекцията по труда, органите на МВР, прокуратурата и гражданската защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и не тежки аварии. .

6. необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.

7. изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.

8. спазването на всички правила за пожаробезопасност при провеждане в сградата и двора на училището на несвойствени мероприятия (вечери, новогодишни празненства и др.)

9. запознаване на учениците ,педагогическия и непедagogическия персонал, на родителите с правилата за осигуряване на безопасни условия за обучение ,възпитание и труд

10. изправността и надежността на пътищата за евакуация ,правилната експлоатация на отоплителната и на електрическата инсталация

11. актуализиране настоящия правилник в началото на всяка учебна година

/14/. Ежегодно да докладва на ПС за състоянието по БХТ и ПО, за причините довели до ТЗ и предприетите мерки за отстраняването им.

/15/. Организира дейността и отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби и предписания за предотвратяването и ликвидирането на аварии и пожари.

/16/ Със заповед на директора ежегодно да се създават комисии за :

1. проверка на ел. уредите, инсталациите, противопожарните кранове, гръмоотводите с оглед противопожарната охрана и охраната на труда;

2. комисии до 15 септември извършват и съставят протоколи, с чието съдържание се запознава ПС

/17/ Организира съвместно с медицинското лице, обслужващо училището, провеждането на различни видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в училищната сграда, дворните площи и другите помещения

/18/ При извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите и околните, дейността се възлага с писмена заповед на директора, в която се описват организационните и технически мероприятия, предшестващи изпълнението на ремонтните работи.

Чл.18. Задължения за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд на лицето, заемащо длъжността помощник директор по АСД.

/1/. Изпълнява в срок заповедите на директора и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения по БХТ и ПО. Пряко ръководи изпълнението на мероприятия за подобряване на условията на работа, за ограничаване или недопускане на причини, водещи до ТЗ и професионални заболявания.

/2/. Организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и педагогическия персонал с изучаване на изискванията по ПО и правилата на ползване на наличните средства за гасене.

/3/. Провежда начален инструктаж по БХТ и ПО с всички новопостъпващи в училище учители и работници преди допускането им на работа.

/4/. Организира провеждането на инструктаж по БХТ и ПО с всички ученици ежегодно със започване на учебната година.

/5/. Участва заедно с лекаря и медицинската сестра в извършването на периодичен контрол за санитарно-хигиенното състояние във всички помещения в сградата.

/6/. Води ревизионната книга за вписване на констатации и предписания на контролните органи по охрана на труда.

/7/. Организира разследване на станалите ТЗ. Участва при разследване на аварии, пожари, смъртни и тежки злополуки.

/8/. Участва в проверките, извършвани от контролните органи на Главна инспекция по труда и др. държавни органи, осъществяващи общ или специализиран контрол по трудовото законодателство.

/9/. Осъществява връзка с РИТ, МЗ, МВР относно цялостната организация на работата по ВХТ и ПО в училище.

/10/. Дава предложения за подобряване условията на труд.

/11/. Осигурява спазване разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.

/12/. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ПО и трудовите правоотношения предвидени в нормативни документи за длъжността.

/13/. Спира работата на хора, машини и съоръжения, ако прецени, че не са спазени условията за безопасност или представляват опасност за здравето на хората

/14/. Следи за недопускане възлагането на ученици на дейности, несъвместими с техните физически, психически особености и липса на трудови навици.

/15/. Контролира спазването на хигиенните изисквания за учение и труд.

/16/. Отговаря за кореспонденцията, свързана с въпросите, обект на този правилник.

/17/. Следи за недопускане възлагането на ученици на дейности, несъвместими с техните физически, психически особености и липса на трудови навици

Чл.19. Задължения на класните ръководители.

/1/. Запознават всички ученици с Правилника за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд в училище срещу подпис. Началният инструктаж се извършва в началото на учебната година/само за новозаписани ученици/, а периодичния – три пъти през годината:

1. със започване на I-вия учебен срок
2. след приключване на коледната ваканция
3. след приключване на пролетната ваканция
- /2/. Запознават всички ученици правилата за БД, ППО и безопасни игри преди
  1. коледната ваканция
  2. пролетната ваканция
  3. лятната ваканция
- /3/. На първата родителска среща запознават всички родители с настоящия правилник
- /4/. Часовете по защита при бедствия, аварии, катастрофи и пожари се провеждат от класните ръководители в часа на класа.
- /5/. В процеса на обучението се изучават и плана на училището за защита на учениците при бедствия, аварии, катастрофи и пожари и евакуационната система на училищната сграда.
- /6/. Класните ръководители организират застраховането на учениците от паралелката
- /7/. При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други извънучилищни дейности задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.
- /8/. Предават на директора списъците на учениците от групите, заминаващи на поход, екскурзия и т. н. след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутният лист за придвижване на групата.
- /9/. През м. май с учениците от I до VII клас се провежда практическо занятие за действие при аварийни ситуации.

Чл.20. Задължения на учителя по физическо възпитание и спорт за осигуряване безопасността на учениците.

- /1/. Да изисква, устройва и обзавежда салона и площадката за физкултура със здрави, изправни и сигурно поставени /закрепени/ уреди, гимнастически постелки, подвижни съоръжения за отскоци, масивна настилка на площадката /асфалт/ и др.
- /2/. Да полага грижи за поддържане на уредите в изправно състояние. Особено внимание да обръща на скрепителните елементи /винтове, болтове, скоби, обтегачи, възли и др./.
- /3/. Ежедневно, преди започване на занятията по физкултура, да извършва оглед и проверка за състоянието на всички уреди и съоръжения, които се ползват.
- /4/. Да не допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука, или да се играе без гимнастически постелки.
- /5/. Да поддържа ред и последователност при изпълнението на упражненията особено тези, които са свързани с повишена динамика, равновесие, статични напрежения и крият опасност от сблъсквания, падане при разсейване на вниманието или уплаха.
- /6/. Да следи за физическото и психическото състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното, да не изисква изпълнение на трудни елементи.
- /7/. При хвърляне на уреди да съблюдава да няма хора на мястото около падението.
- /8/. Да осигурява местата за физическо възпитание да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилката, разположение на уредите и др.
- /9/. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и да съобщава на директора на училището.
- /10/. Баскетболните табла, ханбалните и футболни врати, волейболните колони и др. трябва да бъдат закрепени здраво или стабилизирани сигурно.
- /11/. Траповете за скачане трябва да бъдат дълбоко разкопани.
- /12/. Да не допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.
- /13/. На момичета, ненавършили 15 годишна възраст, не могат да възлагат физически

упражнения, които могат да увредят или да причинят деформация на органи в областта на малкия таз.

/14/. Да не допускат ученици във физкултурния салон без учител

/15/. Проверява състоянието на спортните уреди и съоръжения и тяхното обезопасяване преди използването им. Контролира непрекъснато поддържането им в изправно състояние и изисква поддържането им или бракуването им.

/16/. Поддържа ред и последователност при изпълнение на упражненията особено тези, които крият опасност от сблъсквания, падания и др.

/17/. Оказва помощ и осигурява пазене при изпълнение на трудни и опасни упражнения.

/18/. Запознават всички ученици със съответния инструктаж и възможните последици при неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.

- със започване на I-вия учебен срок

- след приключване на коледната ваканция

- след приключване на пролетната ваканция

- преди лятната ваканция по водноспасителен минимум

Чл.21. Задължения на учителите по химия и ООС, биология и ЗО и физика и астрономия

/1/. Всички стъкла и банки да са картотекирани и да имат четливо написани етикети за съдържанието в тях, както и указания за работа с тях.

/2/. Запознават всички ученици със съответния инструктаж съгласно заповедта на директора и възможните последици при неспазване на изискванията за безопасност

/2/. Учителите при провеждане на лабораторни практикуми са длъжни:

1. да извършват необходимия въстъпителен инструктаж за работно място, да обучават учениците на правилна и безопасна работа

2. да вписват проведения с учениците инструктаж и обучение по безопасността на труда в специална книга за инструктажи

3. при системни нарушения по безопасността на труда да отстраняват от работа учениците

Чл. 22. Задължения на учителя по ръчен труд и технологии за осигуряване безопасността на учениците.

/1/. Извършва необходимия инструктаж на работното място съгласно заповедта на директора

/2/. Проверява състоянието на машините и съоръженията и тяхното обезопасяване преди работа.

/3/. Изключва машините и съоръженията при забелязване на неизправности.

/4/. Изисква от учениците да работят при спазване на правилата по отношение на облеклото, личните предпазни средства.

/5/. Създава навици в учениците за спазване изискванията за безопасна работа със съоръжения.

/6/. Не допуска ученици в работилниците по труд и техника в свое отсъствие.

/7/. Не възлага несвойствена работа в противоречие с учебните планове и програми.

/8/. Спира или забранява неправилното използване от ученици на инструменти.

Чл.23. Задължения на учителите по информатика.

/1/. Поддържат в изправност наличната техника в помещението в което работят.

/2/. Изготвят инструктаж на учениците за работа в кабинета.

/3/. Запознават всички ученици със съответния инструктаж съгласно заповедта на директора и възможните последици при неспазване на изискванията за безопасност или работа с неизправни уреди.

/4/. Инструктажите се регистрират в съответната книга за инструктажи.

Чл.24.Задължения на дежурните учители

/1/ Дежурят според определения график за определен район. В случай, че дежурният учител е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.

/2/ Извършват превантивен контрол по спазване на правилата за безопасност. При нарушаването им от ученици незабавно се уведомява класния ръководител или училищното ръководство

/3/ Следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата в училищната сграда и следят за поведението на същите в класните стаи, коридорите и стълбищата.

Чл.25.Задължения на възпитателите

/1/ Длъжни са да знаят във всеки момент от учебните занятия място пребиваването на своите ученици, причините за отсъствията им, характера на работата, която им е възложена в или извън учебната сграда.

/2/ Контролират спазването на изискванията към хигиенните норми за учебния труд и хранене на учениците.

/3/ За новозаписаните ученици се провежда начален инструктаж в началото на учебната година за, а за всички останали ученици периодичен съгласно заповедта на директора

Чл.26. Задължения на непедагогически персонал/помощен и обслужващ персонал – работници и служители/

/1/ Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.

/2/ Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.

/3/ Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.

/4/. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършването от тях работа или дейност.

/5/. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното си място

/ 6/. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.

/7/. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на труд.

/8/. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.

/9/. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.

/10/.Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани

/11/.Задължително е да се явяват на периодични медицински прегледи или изследване, когато за това им е съобщено или в друг конкретен случай.

/12/.Чистачките задължително забърсват с влажна кърпа всяка сутрин преди началото на учебните занятия всички чинове, маси, бюра, пейки, первази и повърхности. /Класните стаи и кабинетите задължително се почистват и след приключване на всяка учебна смяна – проветряват се и се забърсват с влажна кърпа

/13/.Преди началото на учебните занятия всички класни стаи, кабинети, учителска стая и канцеларии задължително се почистват и проветряват.

/15/.Класните стаи и кабинетите задължително се проветряват през всяко междучасие.

/16/. Преди началото на учебните занятия по време на отоплителния сезон работни-кът по поддръжка и ремонт всяка сутрин проверява състоянието на радиаторите в училищната сграда, а при констатирани нередности незабавно уведомява училищното ръководство.

/17/. Работникът по поддръжка и ремонт задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, шкафовете и осветлението. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването им, като своевременно уведомява домакина и училищното ръководство. При необходимост действа с наличните противопожарни уреди и съоръжения.

/18/. Коридорите и стълбищата в училищната сграда се измиват от чистачите след всяко междучасие.

/19/. Санитарните помещения се почистват преди започване на учебните занятия, след всяко междучасие и след приключване на учебните занятия.

/20/. Чистачите измиват прозорците всяка ваканция и при необходимост. Тяхното почистване се извършва след внимателното им отваряне, а също на изправни маси или стълби.

/21/. Качването и слизането при почистване на прозорците или подмяна на осветителните тела става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.

/22/. Черните дъски се боядисват преди началото на всяка учебна година, ремонтират се през всяка ваканция и при необходимост.

/23/. Училищният двор и спортните площадки се почистват всяка сутрин, след голямото междучасие и след приключване на учебните занятия.

/24/. Пердета, завеси, покривки, пътеки и килими се перат всяка ваканция.

/25/. Почистването на паркета става през ваканцията, като чистачите спазват правилата за работа с опасни химикали.

/26/. По време на работа с опасни химикали прозорците в кабинетите и класните стаи задължително са отворени.

/27/. При подмяна на осветителни тела, ремонт на учебно-технически средства, съоръжения и други, те задължително се изключват от електрическата мрежа.

/28/. Ремонт на електрически табла се извършва само след централно изключване на електрическата мрежа.

/29/. След приключване на учебните занятия чистачите задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.

/30/. Обслужващият персонал изпълнява задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика само в работно облекло.

/31/. При пожар, земетресение, авария, стихийно бедствие и други, чистачите от първия етаж и сутерена обезпечават отварянето на вратите и изходите за евакуацията на учениците.

/32/. Забранено е запалването на събраните отпадъци и листа в училищния двор и около него.

/33/. През есенно-зимния сезон стриктно се спазва планът за работа през зимни условия "План за осигуряване на нормален учебен процес през зимата" с оглед на безопасните и здравословни условия на труд.

/34/. Домакинът:

-Следи за наличността и изправността на противопожарните съоръжения.

-Не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на запалване или пожар.

-Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителната и електрическата инсталации и уреди и спазване на противопожарните норми

-Съхранява леснозапалими материали на строго определени за целта места, безопасни за здравето и живота на учениците и трудовия колектив.

-За училищни нужди се закупуват или приемат като дарения само уреди, съоръжения, пособия, учебно-технически средства и други, отговарящи на БДС.

Чл.27. Учениците, съгласно този правилник имат следните права и задължения:

/1/. Да изслушат началния и периодичния инструктаж за правилата по безопасност и хигиена и по противопожарна охрана и да се разпишат в специални книги за инструктажи , с което удостоверяват ,че се им известни правилата за БУВОТ, и се задължават да ги спазват

/2/. Да не ползват материали и консумативи за лабораторни упражнения и спортни съоръжения във физкултурния салон в отсъствие на преподавателя.

/3/. Да не извършват самоволно работа, която не им е възложена, да не боравят с ел. отоплителните уреди самоволно.

/4/. Да не извършват поправки по машини, съоръжения и уреди, ползвани в учебния процес, да не вземат без разрешение консумативи, реактиви и други.

/5/Да спазват правилата за безопасност и култура при пътуване в обществения транспорт

/6/Да спазват строго учебното време

/7/ Да знаят основните правила за оказване на първа помощ при злополуки

/8/ Да знаят местоположението на противопожарните съоръжения в училище, както и използването им при гасене на пожар

/9/ Да не използват под никакъв предлог без необходимост противопожарните съоръжения

/10/ Да не седат по первазите на прозорците

/11/ Да не се катерят по решетките,оградите и всички видове тръби в сградата и района на училището

/12/ Идват в училище 10 минути преди започване на учебните занятия

/13/ При придвижване от дома към училище всеки ученик се задължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата

/14/ При пресичане на ул. “Васил Левски” до изхода на училището, всеки ученик е длъжен да се огледа, ослуша и ако не идва превозно средство, да премине.

/15/ При влизане в класната стая – да се огледа дали е годна за провеждане на занятия. При установяване на нередности и повреди – счупени ключове, контакти, прозорци, чинове, столове и др., които биха застрашили здравето и живота на учениците, да се уведоми класния ръководител или помощник директорите.

/16/ По време на междучасие не се допуска отваряне на прозорци, освен на този до бюрото на учителя, тъй като това крие опасност за живота на учениците. Забранява се отварянето на прозорци в коридорите. Не се допуска качване по прозорците, навеждане през тях и хвърляне на отпадъци или други предмети.

/17/. Забранено е внасянето в училище от учениците на оръжия ,ножчета, приспособления за игри с остри предмети и използване на такива за игра в междучасията.

/18/. Забранява се на учениците да консумират закуски в класните стаи и кабинети

/19/ Не се допуска игра с топки и други спортни пособия в класните стаи и коридорите, пързаянето по мозайката и парапетите по стълбищата, каране на ролкови кънки, ролер и др. по коридорите и двора на училището.

/20/. Учениците са длъжни да пазят чисти класните стаи, коридорите, физкултурния салон, тоалетните и двора на училището. Отпадъците се събират на определените места.

/21/ При отсъствие на учителя, учениците остават в класната стая без движение по коридора и вдигане на шум, което би попречило на нормалните условия за про-тичането на учебния процес.

/22/ В часовете по физическо възпитание учениците стриктно да изпълняват изискванията на учителите. Да не играят на уреди, които са физически износени и крият опасност за живота.

/23/ В часовете по химия, поради повишена опасност от вредни вещества, пожар, взрив, учениците следва да спазват указанията на учителя.

/24/. **С цел осигуряване на пожарна безопасност**, учениците са длъжни стриктно да спазват противопожарната наредба на директора на училището, както и действащите правила и предписания на Районна служба “Противопожарна и аварийна безопасност” (ПАБ):

1. по всяко време (преди започване и след завършване на учебните занятия, в междучасията) се забранява игра с ел. ключове, контакти, ел. табла, съединяване на жици на счупени контакти за опит да се пускат в действие;

2. / не се допуска ползването на отоплителни уреди без надзора на учител или служител от училището;

3. абсолютно е забранено пушенето на цигари в сградата и тротоарите около нея, паленето на огън в учебните стаи и двора на училището с цел игра и развлечение;

4. не се разрешава игра с пожарогасителите и пожарните кранове в сградата;

5. при възникване на пожар или авария учениците са длъжни да спазват указанията на учителя и да изчакат пристигането на екипите за ПАБ. При възможност до идването на огнеборците, учителите, помощния персонал и учениците могат да започнат гасене на пожара с наличния инвентар (вътрешен противопожарен кран, пожарогасители, кофпомпи, пясък, азбестови одеала и др.)

/25/. Разрешение за излети, походи и посещения с учебна цел се получава от директора на училището по предварителна заявка от класния ръководител. По време на тези мероприятия учениците изпълняват указанията на учителите, които ги придружават.

/26/ Особено внимание се обръща на учениците да спазват всички указания за безопасност на движение в града.

/27/. В случай на насилие, пътнотранспортно произшествие и др., при които има пострадали ученици, веднага се уведомяват директора или пом. директорите на училището.

/28/. Забранява се на учениците да тичат, скачат и да се боричкат по класните стаи и училищните коридори.

/29/. Пет минути преди започването на часа учениците заемат работните си места и спокойно изчакват идването на преподавателя.

/30/ Категорично се забранява на учениците качването и катеренето по спортните съоръжения без разрешението на преподавателя по физическо възпитание.

/31/ . Организирането и провеждането на спортни игри и състезания в двора на училището и спортните площадки става само в присъствието на учител. Ако топката попадне на улицата, ученикът внимателно излиза на уличното платно под наблюдението на учителя.

/32/. По време на извънкласни и извънучилищни мероприятия учениците задължително стриктно спазват указанията на класния ръководител или учителя.

/33/. Забранява се на учениците да пипат и боравят с учебно-технически средства и пособия в отсъствието на учител.

/34/ Категорично се забранява на учениците да пипат здрави или счупени контакти и електрически ключове.

/35/ На учениците се забранява пипането на вътрешните и външните тела на поставените климатични системи в класните стаи и коридорите. При забелязани неизправности учениците незабавно уведомяват учителя в час, дежурният учител по време на междучасие или дежурният помощник директор

/36/ На учениците се забранява пипането на вентилаторните и конвекторни електрически печки в класните стаи, кабинетите и санитарните възли. При забелязани неизправности учениците незабавно уведомяват учителя в час, дежурният учител по време на междучасие или дежурният помощник директор.

/37/ На учениците се забранява блъскането на поставените в коридорите и към санитарните възли преградни димоуплътнени врати. Учениците трябва да отворят крилата на вратите внимателно като внимават да не ударят други ученици, минаващи след тях, или които са в момента в близост до вратите в коридора.

/38/ За недопускане на удар от електрически ток на учениците се забранява пипането, блъскането или ритането на ел.таблата, каналите за кабели в коридорите, класните стаи и санитарните помещения. При забелязани висящи кабели, отворени ел.табла или нарушена цялост на кабелни канали учениците незабавно уведомяват дежурния учител или дежурния помощник директор.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ ЗА БЕЗОПАСНО ПРОВЕЖДАНЕ НА ВЪЗПИТАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Чл.28** Работникът,служителят и ученикът е длъжен да спазва правилата за безопасни и здравословни условия на труд при изпълнение на работата, за която се е уговорил.
- Чл.29** Правилата за безопасни и здравословни условия на труд за съоръжения и работни места, се разработват и утвърждават от работодателя. Те не могат да противоречат на нормативните изисквания и се обявяват по подходящ начин на работните места.
- Чл.30** Лица без необходимите знания и умения, предвидени в правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, не се допускат на работа.
- Чл.31** При нарушаване правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд се носи отговорност.
- Чл.32** При неизпълнение на задълженията си във връзка с осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд работодателят или съответното длъжностно лице подлежат на наказание.
- Чл.33** Работодателят има право да налага дисциплинарни наказания за неспазване на правилата за безопасни и здравословни условия на труд.
- Чл.34** Учителите, работата на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на съоръжения и други, както и заети в дейности, които създават опасност за здравето и живота им, задължително се инструктират и обучават по правилата за осигуряване на безопасни условия на труд.
- Чл.35** Учителите разработват правила за безопасни условия на възпитание, обучение и труд по учебните предмети, по които преподават.
- Чл.36.** За освободени от натоварване деца в часовете по физкултура се издава писмена заповед, в която са упоменати поименно всички ученици, а с препоръките в медицинските им документи се запознава преподавателя.

Чл 35. Вратите на учебните стаи и евакуационните изходи е необходимо да се отворят навън от помещението.

РАЗДЕЛ II

Изисквания към съоръжения и работни места за безопасна работа

Чл.36 Помощния персонал да извършва навременно и редовно почистване и измиване на физкултурния салон, съблекални и спортни площадки.

Чл.37 Във физкултурния салон се влиза само организирано и с чисто игрално облекло.

Чл.38. Преди започването на учебния час по физическо възпитание се забранява разместването и изнасянето на спортния инвентар и ползването му без разрешението на учителя.

Чл.39. Кабинетите и лабораториите по химия, физика и други трябва да имат в непосредствено съседство хранилище.

Чл.40. Учебните кабинети, лаборатории, физкултурния салон и други подобни, трябва да бъдат напълно механично, електро – и пожарообезопасени.

Чл.41 Задължително е спазването на изискванията на ПБТ и инструкциите за безопасна работа, с които учениците трябва да бъдат запознати.

Чл.42. Всички учебно-технически средства да се използват по своето предназначение и съобразно изискванията по БХТ.

РАЗДЕЛ III

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебната дейност на учениците

Общи изисквания

Чл.43. Учебните кабинети, лаборатории, физкултурни салони и други подобни трябва да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление / естествено и изкуствено/, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и други.

Естествено и изкуствено осветление

Чл.44 Всички помещения, независимо от времето на пребиваване в тях, трябва да бъдат осигурени с естествено осветление.

Чл.45 Помещенията, в които е обективно доказана невъзможността да се осигурят нормите за естествено осветление, трябва да се осветяват през деня със смесено осветление.

Чл.46 Естественото осветление трябва да бъде странично, горно или комбинирано и да осигурява хигиенните изисквания съобразно БДС 1786-84.

Чл.47. Аварийното и евакуационното осветление трябва да се захранват от независим източник на напрежение или да се превключват автоматично към него при внезапно изключване на работното осветление.

Чл.48 Да се спазват отрасловите норми за изкуствена осветеност на работната повърхнина в лука, както следва:

- класни стаи, аудитории, учебни кабинети, лаборатории в средата на дъската 500, на работните маси и чинове 300, кабинети по рисуване – на дъската 300, на работните места 500;
- кабинети и стаи на преподавателите 200;
- физкултурни зали на пода 200;
- административни помещения 400;

Чл.49 В кабинетите и лабораториите по химия, физика и други е наложително наличието на резервно осветление, което трябва да се осигурява от независим източник.

Санитарно-битово осигуряване

Чл.50. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците да се събират на определените за целта места.

- Чл.51.** За осигуряване на личната хигиена на работниците и служителите да се осигурят санитарно-битови помещения.
- Чл.52.** Да се поддържат в добър вид съблекалните, помещенията с душеве и умивалници, помещенията за почивка, тоалетните и в изправност шкафчетата, душовете и други.
- Чл.53.** Да се спазва от всички педагогически, непедagogически персонал и ученици, въведеният режим за труд и почивка.
- Чл.54.** Кабинетът на медицинския специалист да бъде обзаведен и оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
- Чл.55.** Условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на педагогическия и непедagogическия персонал и на учениците съобразно санитарните норми и изисквания се осигуряват от директора на учебното заведение.
- Работно облекло и предпазни средства**
- Чл.56.** Предпазните средства и работното облекло се осигуряват съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове и се ползват само по предназначението им в работното време.
- Чл.57.** Изготвя се и се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за които са необходими предпазни средства и работно облекло, като се определя видът, срокът на износването и условията на ползването им.
- Чл.58.** Разходите по доставката и поддържането на работното облекло и предпазните средства са за сметка на работодателя и от бюджета на учебното заведение.
- Чл.59.** До началото на всяка учебна година комисия, назначена със заповед на директора, проверява наличието, състоянието и годността на личните предпазни средства.
- Чл.60.** Да се поставят, където е необходимо, предупредителни знаци и надписи.

Водоснабдяване и канализация

- Чл.61.** Училищната сграда да бъде осигурена с необходимите количества вода за хигиенни-санитарни, питейно-битови и противопожарни нужди.
- Чл.62.** Да се поддържат в изправност водопроводната инсталация и канализационната система.

Карти за условията на труд

- Чл.63.** Да се извърши оценка за условията на труд, като същите се определят чрез данните от съществуващи паспорти на условията на труд и от други измервания и оценки, с давност не по-голяма от 3 години и да се извършват от специализирани лаборатории.
- Чл.64.** Контролът по измерването на елементите от условията на труд се осъществява от контролните органи на МЗ и МТСГ.
- Чл.65.** За всяко работно място, работна зона на учениците да се състави карта за условията на труд с параметрите на работната среда според Наредбата за комплексното оценяване на условията на труд, утвърдена с ПМС № 163/91г. и Наредба № 15/10.08.84г. на МНЗ и МНП.

РАЗДЕЛIV

ПРОТИВОПОЖАРНА ОХРАНА

- Чл.66.** Противопожарни изисквания към помещенията на учебните заведения.
1. Към всички помещения, съоръжения и водоизточници по всяко време трябва да има свободен достъп. Пътищата, проходите и входовете да бъдат в изправност, свободни от материали, а през зимата почистени от сняг.
  2. Евакуационните пътища и изходи трябва да бъдат устроени и поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми (Наредба №2 ДВ бр.58/1997 г. изм. и доп. в бр.33/1994г.).
  3. Евакуационни пътища са: стълбища, коридори, фойета и др., които осигуряват безопасно движение на хора към изходите.

4. Вратите, определени за евакуация трябва да се отварят по направление навън, да бъдат винаги свободни с оглед веднага да бъдат отворени отвътре.
5. Стълбищата, коридорите и изходите да бъдат винаги свободни от всякакви материали и съоръжения. В евакуационните стълбища не се допускат складове или с друго предназначение помещения.
6. В учебните стаи, чиновете, масите, столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.
7. В многоетажните сгради най-малките деца или учащи се трябва да заемат първите етажи.
8. В територията и помещенията на учебното заведение да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.
9. Обслужващият персонал да бъде запознат с правилата на ПО и начините за ползване на наличните средства за гасене на пожар.

Чл.67. Създаване на условия за недопускане на пожари

1. Да се извършва постоянен контрол по ползването на електронагревателните и отоплителни уреди. При спиране на електрическия ток да се ползват само електрически фенерчета или газови лампи.
2. Отоплителните уреди да бъдат монтирани правилно и безопасно.
3. Леснозапалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.
4. В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, чинове или друг инвентар.
5. Изходите за евакуация да се поддържат годни за използване.
6. Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в изправност и годност за ползване.
7. Да се спазват най-строгото изискванията за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и други огневи дейности.
8. Да се изготви план за евакуация на учениците при пожар, същият да бъде поставен на видно място в училищната сграда на всеки етаж и да се проиграва веднъж на учебен срок през учебната година.

Чл.68. Да се спазват следните противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия- тържества, вечери и други.

1. Помещенията, в които се провеждат масови събирания, трябва да бъдат от I или II степен на пожароустойчивост. Трябва да имат най-малко два изхода за навън и спазени всички други изисквания за евакуацията на хора.
2. Не се допуска употребата на синтетични материали за облицовка на стени и тавани.
3. За провеждане на масово мероприятие трябва да бъдат осигурени всички необходими средства за пожарогасене.
4. През време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства представител на училищното ръководство, който да следи и отговаря за спазване на всички правила по противопожарната охрана.
5. При провеждане на масовото мероприятие в затворено помещение е забранено:
  - осъществяване на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар
  - да се гаси напълно светлината в помещението
  - разполагане на маси и, столове и други предмети в помещението по начин, който ще затрудни бързото му напускане от присъстващите.
6. Украсата с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен електротехник, който да спазва всички изисквания за електро- и пожаробезопасност.

РАЗДЕЛ V

Правила и изисквания за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории със съоръжения и други работни места и дейности

Чл.69. Училищният директор утвърждава разработените правила за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории, съоръжения и други.

Безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории – общи изисквания.

Чл.70. В кабинета и лабораторията по химия

1. Учениците да бъдат запознати с несъвместимостта на химическите вещества.
2. На шкафове, в които се съхраняват отровни, samozапалващи се, взривни, радиоактивни и други вещества, да се поставят знаци по БДС за опасност.
4. Отровните вещества да се съхраняват в добре затворени съдове и специални шкафове, които се заключват с надписи и знаци “отрова”. Леснолетливите течности да се съхраняват на хладно и тъмно място.
5. Забранено е оставянето на химически вещества без етикет.
6. Да се спазват от учителя нормативите за допустимото количество опасни и отровни за здравето вещества.
7. Химическите лаборатории да са разположени и оборудвани, съгласно санитарните норми и

Чл.71. Изисквания към физкултурен салон и площадка

1. Уредите да бъдат здрави и неподвижно закрепени.
2. Не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване.
3. Баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колони и други да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести.
4. Траповете за скачане да са дълбоко разкопани.

Чл.72. При организиране извънучилищна дейност

1. При организиране на извънучилищни мероприятия ръководителят на групата да изготви и представи на директора план за провеждане на мероприятиято.
2. Извънучилищно мероприятие се провежда след издадена от директора писмена заповед и проведени инструктажи с учениците.
3. Директорът определя и запознава придружителите на групата с конкретните им задължения за осигуряване на безопасното провеждане на извънучилищното мероприятие.

Организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци или пътници в превозни средства

Чл.73. Задължително е спазването на изготвения и утвърден от директора план на Комисията по безопасност на движението, охрана на труда и защита при природни и други бедствия.

Дейност в случай на пожар, авария или природно бедствие

Чл.74. В случай на пожар, авария или природно бедствие

1. Да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено.
2. При усещане на първите признаци на земетресение да не се напуска сградата самостоятелно от ученици или учители.
3. Да се заемат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително поустойчиви на въздействието.
4. След преминаване на първия трус незабавно да се изключат отоплителните и нагревателните уреди в класните стаи, канцелариите, коридорите, работилниците, кабинетите, лабораториите и други.
5. След преминаване на първия трус под ръководството на учителите, организирано, при спазване на плана за евакуация да се напуснат класните стаи.
7. След напускане на сградата да не се застава на разстояние по-малко от височината ѝ.
8. Задължително е спазването от всички – трудов колектив и ученици на противопожарната наредба, утвърдена от директора.

9. При възникване на пожар е необходимо да се уведомят незабавно органите на противопожарната охрана, като се посочи и адресът на училището.
10. Да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни съоръжения.
11. Организирано и без паника да се евакуират учениците, при спазване на плана за евакуация и конкретната пожарна обстановка.
12. Задимен участък да се преминава с поставена на дихателните органи мокра кърпа.
13. Директорът на училището и учителите напускат последни училищната сграда, след извеждане на всички ученици.
14. При разрастване на пожара да се вземат мерки за спасяване на ценно имущество и документация.
15. При пристигане на противопожарните коли да се информират служителите на СПАБ за следното:

- има ли ученици, неизведени от класните стаи и къде, кои помещения са обхванати от огъня и къде се разпространява;
- местата за съхраняване на леснозапалими течности, документация, ценно имущество и други

Чл.75. Видове инструктажи и обучения по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана

/1/. Инструктажите по безопасност, хигиена на труда и ППО са начален, периодичен и извънреден

/2/. Директорът на училището задължително с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

/3/. Инструктажите с педагогически и непедагогически персонал или лица от други организации се провеждат от помощник директора по АСД през време на работа, като разходите за това не са за сметка на инструктираните.

/4/. Целта на началния инструктаж е лицата, които постъпват на работа, да бъдат запознати с основните правила и изисквания по безопасност, хигиена на труда и ППО на територията на училището; с вида и характера на извършваната работа; с възможните рискове и с изискванията към тяхното поведение с оглед запазване здравето и живота им

/5/. Периодичният инструктаж има за цел да поддържа знанията по безопасност, хигиена на труда и ППО

/6/. Извънредният инструктаж се провежда след случай на смърт, на тежка аварийна злополука, пожар, природно бедствие, при констатиране груби нарушения на нормите и изискванията по безопасност, хигиена на труда и ППО, както и с работещите, отсъствали от работа повече от 45 дни, независимо от причините за отсъствието

/7/. Директорът на училището ежегодно организира форми за повишаване на знанията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудови и учебни процеси тези, определени да провеждат инструктажи.

/8/. Директорът на училището да организира провеждането на периодично обучение и инструктаж по правилата за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

/9/. Задължително е документирането на проведените видове инструктажи.

/10/. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.

/11/. Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видовете инструктажи се осъществява от училищният директор.

/12/. Въвеждането, воденето, съхранението и контролът по документацията за дейностите, осигуряващи здравословни и безопасни условия на обучение и труд се изпълнява от помощник директора по АСД .

Пропусквателен режим

Чл.76. Охранителите отговарят за сигурността в училище по време на учебни занятия като:

/1/ Допускат външни лица

- срещу документ за самоличност , като отбелязват всички посещения в специален дневник , в който записват трите имена ,ЕГН , час на влизане и напускане на сградата, кого посещават

-с големи сакове и чанти само след проверка на личния багаж

/2/Допускат учениците в училище след представяне на ученическа лична карта или на ученическа книжка

/3/При нередности веднага информират ръководството на училището, а при необходимост полицията

/4/. Допускат родители на ученици от 1, 2, 3 и 4 клас само във фойето на I етаж

/5/ Не допускат влизането и паркирането на моторни превозни средства в двора на училището освен колите ,които извършват товароразтоварна дейност за нуждите на училището след предварително съгласуване на ръководството

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

V. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този Правилник се издава в съответствие с Инstrukция на МОН относно изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета и в изпълнение Наредба № 3 на МТСТ – МЗ .

§ 2. Правилникът е утвърден със заповед № РД 15 / 15.09.2021г. на директора на ОУ „Свети Климент Охридски“